ҚОНУНИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният

ЗАКОН
РЕСПУБЛИКИ ТАДЖИКИСТАН

О противодействии вирусу иммунодефицита человека и синдрому приобретенного иммунодефицита

Душанбе - 2014

ВАЗОРАТИ ТАНДУРУСТӢ ВА ҲИФЗИ ИҶТИМОИИ АҲОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

734025, ш. Душанбе, к. Шевченко, 69, Тел. (372) 221-18-35 Факс (372) 222-53-07

ФАРМОИШ

Аз «26» 04 с.2014 № 244 ш. Душанбе

Оиди эълон намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14 марти соли 2014 тахти №1078 "Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният", ки аз 14 марти соли 2014 тахти №1078 тасдиқ карда шудааст, эълон менамоям ва бо мақсади амалӣ намудани қонуни мазкур,

ФАРМОИШ МЕДИҲАМ:

1. Муовини якуми вазир (Бобохоҷиева Л.С.), муовинони вазир (Ҷафаров Н.Ҷ., Олимов Н.Х.), сардорони раёсатҳои ташкили хизматрасониҳои тиббӣ ва технологияҳои муосир, таҳсилоти тиббию фарматсевтӣ, сиёсати кадрҳо ва илм, ислоҳот, кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ва робитаҳои байналмилалӣ, ташкили хизматрасонии тиббӣ ба модарону кӯдакон ва танзими оила, амнияти санитарию эпидемиологӣ, ҳолатҳои фавқулодда ва кӯмаки фаврии тиббии Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ (Шарипов Ш.З., Исупов С.Ҷ., Нарзуллоев Ҳ.Н., Раҳматуллоев Ш.Р., Давлатов С.Х.), ректорони муассисаҳои давлатии таълимии "Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино ва "Донишкадаи таҳсилоти баъдидипломии кормандони соҳаи тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Қурбонов У.А., Ахмедов А.А.), сардорони хадамотҳои назорати давлатии фаъолияти тиббӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ (Ҳоҷимуродов Ғ.М.), назорати давлатии фаъолияти фарматсевтӣ (Холназаров Б.М.), назорати давлатии санитарию эпидемиологӣ (Назаров Х.К.) ва давлатии ташхиси тиббию иҷтимоӣ (Шехов А.Ҷ.), Агентии давлатии ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ (Холов А.Қ.), менеҷерони сохторҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ ва госпиталии мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ, директорони марказҳои ҷумҳуриявӣ, роҳбарони муассисаҳои табобатию пешгирӣ ва пажӯҳишгоҳҳои илмӣ-тадқиқотӣ татбиқи қонуни мазкурро ба роҳбарӣ гирифта, таъмини иҷрониши онро амалӣ намоянд. Мӯҳлат доимӣ.

2. Ба сардорони раёсатҳои тандурустии мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Хатлону Суғд ва шаҳри Душанбе (Давлатбеков С.Қ., Иброимов Ш.С., Собиров С.И., Муминов Б.Г.), менеҷерон, директорон ва роҳбарони муассисаҳои табобатию пешгирӣ ва пажӯҳишгоҳҳои илмӣ-тадқиқотӣ супориш дода шавад:

а) хизматрасониҳоро ба гурӯҳҳои махсуси аҳолӣ бо хатари баланди сироятёбӣ аз вируси норасоии масунияти одам ва осебпазири аҳолӣ, инчунин, ба шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам бо риояи принсипҳои ҳуқуқи инсон, аз ҷумла бо тарзи пинҳонӣ ва махфӣ ба роҳ монда шавад;

б) азназаргузаронии тиббии ноболиғони то синни 16-сола нарасида аз рӯи қонунгузории амалкунанда бо хоҳиш ё розигии намояндагони қонунии онҳо гузаронида шавад;

в) барои риоя намудани сирри табибӣ ҳангоми хизматрасонии тиббӣ ба мизоҷон чораҳои зарурӣ андешида шаванд;

г) ба шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният мутобиқи моддаи 12 Қонун ба тарзи ройгон ҳамаи намудҳои кӯмаки тахассусӣ ва махсуси тиббӣ, аз ҷумла кӯмаки доруворӣ дар муассисаҳои давлатии тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ расонида шавад;

д) дастрас намудани маводи ивазкунандаи шири модар ба кӯдакони таваллудкардаи модарони аз вируси норасоии масунияти одам сироятёфта бо мақсади кам кардани хатари сироятёбии кӯдакон аз лаҳзаи таваллуд то пурра муқаррар шудани ташхиси кӯдак оид ба мавҷудияти вирус таъмин намояд;

е) расонидани кӯмаки иҷтимоию равоншиносӣ ба шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният дар муассисаҳои давлатии тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ ҷорӣ карда шавад;

ж) имтиёзҳо дар соҳаи меҳнат ба кормандони дахлдори муассисаҳои давлатии махсусгардонидашудаи низоми тандурустӣ мутобиқи таҳрири нави қисми 1 моддаи 21 пешниҳод карда шаванд.

3. Ба директори Муассисаи давлатии "Маркази ҷумҳуриявии пешгирӣ ва мубориза бар зидди бемории ВНМО" (Рузиев М.М.) супориш дода шавад:

а) лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро "Оид ба тасдиқи Низомномаи Хазинаи миллии муқовимат ба вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният" таҳия намуда, барои баррасӣ ба Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ пешниҳод намояд;

б) қонун ва фармоиши мазкурро аз ҳисоби маблағҳои мавҷуда ва дастгирии шарикони байналмилалӣ ба тарзи зарурӣ нусхабардорӣ намуда, ба ҳамаи муассисаҳо ва ташкилотҳои дахлдори системаи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ тибқи рӯйхат дастрас намояд.

4. Назорати иҷрои фармоиши мазкур ба зиммаи муовини якум (Бобохоҷиева Л.С.) ва муовинони вазир (Олимов Н.Х., Ҷафаров Н.Ҷ) гузошта шавад.

Вазир Н. Салимзода

ҚОНУНИ

ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният.

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2005, № 12, мод. 662; соли 2008, № 12, қисми 2, мод. 1010)

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқии амалӣ намудани маҷмӯи чорабиниҳои муқовимат ба паҳншавии вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуниятро танзим намуда, риояи ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ, сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, фарҳангӣ ва озодиҳои асосии инсонро дар бар мегирад ва барои пешгирии паҳншавии сироятпазирии вируси норасоии масунияти одам, кам кардани таъсири мубталошавӣ ба беморӣ, расонидани ёрии тахассусии тиббӣ ба шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният ва сабук гардонидани оқибати он барои ҳар кас ва тамоми ҷомеа нигаронда шудааст.

Боби I
МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **вируси норасоии масунияти одам** – вирусе, ки ҳолати норасоии масуниятро дар организми одам ба вуҷуд меорад **(ҚҶТ №1078, 14.03.14);**

- **сирояти вируси норасоии масунияти одам** – бемории давомноке, ки сабабгораш вируси норасоии масунияти одам аст;

- шахсони сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам – шахсоне, ки гирифтори вируси норасоии масунияти одам шудаанд (шахсони ҳомили вируси норасоии масунияти одам ва мубталои бемории пайдошудаи норасоии муҳассали масуният);

- бемории пайдошудаи норасоии масуният – давраи интиҳоии сироятёбӣ, ки онро вируси норасоии масунияти одам боис шудааст **(ҚҶТ №1078, 14.03.14);**

- одамони мубталои бемории пайдошудаи норасоии масуният – шахсони дорои зуҳуроти клиникии бемориӣ дошта, ки барои онҳо иллатнокии амиқи системаи масуният аз таъсири вируси норасоии масунияти одам хос аст;

- доруҳои зидди ретровирусӣ – доруҳои тиббие мебошанд, ки тавассути таъсири онҳо ба вируси норасоии масунияти одам дар хуни организми шахси сироятшуда миқдори вирусҳо кам шуда, ҳаёти шахси сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам дароз мегардад;

- гурӯҳҳои махсуси аҳолӣ бо хатари бештари сироятёбӣ аз вируси норасоии масунияти одам – шахсоне, ки эҳтимолан метавонанд бо сарчашмаи вируси норасоии масунияти одам иртибот дошта, ҳамчунин дар инкишофи эпидемия ва чораҳои ҷавобӣ нақши асосӣ бозанд, аз ҷумла шахсони алоқаи ҷинсии ҳамҷинсона дошта, шахсони фоҳиша ва шахсоне, ки воситаҳои нашъадорро бо усули тазриқ истеъмол мекунанд **(ҚҶТ №1078, 14.03.14);**

- гурӯҳҳои осебпазири аҳолӣ - шахсоне, ки барои онҳо бо сабаби таъсири шароити номусоиди оилавӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, фарҳангӣ ва меҳнатӣ хатари сироят ёфтан аз вируси норасоии масунияти одам зиёд мегардад, аз ҷумла муҳоҷирони меҳнатӣ, маҳбусон, кӯдакони бесаробон, ҷавонони бемории дорои нишонаи бемориҳои бо роҳи алоқаи ҷинсӣ сирояткунанда, шарикони ҷинсии шахсоне, ки

маводи нашъаоварро бо усули тазриқ истеъмол мекунанд **(ҚҶТ №1078, 14.03.14);**

- пинҳонӣ – муоинаи шахс бо мақсади ошкор кардани мубталошавӣ ба вируси норасоии масунияти одам (машваратдиҳӣ, ташхис) бе ифшои насаб, ном, номи падар ва маълумоти дигар **(ҚҶТ №1078, 14.03.14);**

- махфӣ – манъ будани ҳама гуна муҳокимаи вазъи солимии шахс ё дар бораи вай ошкор кардани маълумот, ба ғайр аз муносибатҳои байниҳамдигарии касбӣ ва танҳо бо розигии худи шахс **(ҚҶТ №1078, 14.03.14).**

Моддаи 2. Қонунгузорӣ дар бораи муқовимат ба вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният

Қонунгузорӣ дар бораи муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалие, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Татбиқи Қонуни мазкур

Амали Қонуни мазкур ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хориҷӣ, гурезаҳо, муҳоҷирони иҷборӣ ва шахсони бешаҳрванд паҳн мегардад.

Қонуни мазкур нисбат ба муассисаю ташкилот ва корхонаҳое, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муқарраршуда ба қайд гирифта шудаанд, новобаста аз шаклҳои ташкилию ҳуқуқии онҳо татбиқ карда мешавад.

Моддаи 4. Сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният

Сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният дар асоси Қонуни мазкур, дигар қонунҳо ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки мутобиқи ҳамин Қонун қабул карда мешаванд, дар амал татбиқ карда мешавад.

Давлат кафолат медиҳад:

- риояи тамоми ҳуқуқ ва озодиҳо нисбати одамони аз вируси норасоии масунияти одам сироятёфтаю мубталои бемории пайдошудаи норасоии масуният ва аъзои оилаи онҳо, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- амалисозии назорати эпидемиологии паҳншавии сирояти вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон бо назардошти риоя ва афзалияти ҳуқуқи инсон, пинҳонӣ будани ташхис ва риояи усулҳои махфӣ анҷом додани он;
- расонидани кӯмаки ройгони босифат ва аз ҷиҳати илмӣ асосноки тахассуси тиббӣ ва иҷтимоию равоншиносӣ барои шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният бо риояи махфӣ будани муоинаи он **(ҚҶТ №1078, 14.03.14);**
- дастрас ва бехатар будани азназаргузаронии тиббӣ барои ошкор сохтани сирояти вируси норасоии масунияти одам, аз ҷумла азназаргузаронии пинҳонӣ;
- дастрас ва саривақтӣ будани кӯмаки тиббӣ ва иҷтимоию равоншиносӣ;
- таъмини воситаҳои пешгирӣ, ташхис ва табобати сирояти вируси норасоии масунияти одам, инчунин назорат ба бехатарии маводҳои тиббӣ, моеъҳои биологӣ ва бофтаҳое, ки

бо мақсадҳои ташхис, муолиҷа ва илмӣ истифода бурда мешаванд;
- инкишоф додани тадқиқоти илмӣ оид ба проблемаҳои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният;
- мунтазам ба аҳолӣ додани иттилоот оиди пешгирии паҳншавии сирояти вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният, аз ҷумла тавассути воситаҳои ахбори омма;
- инкишоф додани ҳамкории байналмилалӣ ва мубодилаи доимии ахборот дар доираи барномаҳои байналмилалии муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният;
- дастрас ва саривақтӣ будани кӯмаки тиббӣ ва иҷтимоию равоншиносӣ;
- қабули даврии барномаи давлатии мубориза бар зидди вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният. **(ҚҶТ №476, 31.12.08)**

Чораҳои муқовиматро бо вируси норасоии масунияти одам/бемории норасоии масунияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ амалӣ мегардонад. Дар татбиқи чораҳо оид ба муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам/бемории норасоии масуният корхонаҳо, муассисаҳо, ташкилотҳо, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ сарфи назар аз шаклҳои ташкилию ҳуқуқӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои байналмилалӣ, инчунин шахсони воқеӣ, аз ҷумла шаҳрвандони хориҷӣ иштирок карда метавонанд. Давлат дастгирии ин шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро дар татбиқи барномаҳои мазкур кафолат медиҳад.

Моддаи 5. Маблағгузории фаъолият оид ба муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният

Маблағгузории фаъолият оид ба муқовимати комплексӣ бо вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният хусусияти афзалиятнок дорад.

Маблағгузории чорабиниҳо оид ба муқовимат ба паҳншавии вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти аз ҳисоби манбаъҳои зерин сурат мегирад:

- маблағи буҷети давлатӣ;
- маблағи фондҳои мақсаднок, аз ҷумла Фонди миллии муқовимат ба вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният, ки фаъолияти он мувофиқи Низомномаи тасдиқнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим карда мешавад **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**;
- маблағе, ки барои суғуртаи тиббии ихтиёрӣ ва ҳатмӣ равона карда мешавад;
- саҳмияҳои ихтиёрӣ ва хайрияи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ;
- дигар манбаъҳои маблағгузорие, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст.

Боббы II
ПЕШГИРӢ, ТАШХИС ВА МУОИНАИ ШАХСОНИ СИРОЯТШУДАИ ВИРУСИ НОРАСОИИ МАСУНИЯТИ ОДАМ

Моддаи 6. Ҳуқуқ ба пешгирии вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният

Ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хориҷӣ, гурезаҳо, муҳоҷирони иҷборӣ ва шахсони бешаҳрванд кафолати ҳуқуқҳои зерин дода мешавад:

- муоинаи пешгирикунанда бо риояи усулҳои махфӣ, пинҳонӣ ва ихтиёрии ташхис тибқи тартиби муқаррарнамудаи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**;
- азназаргузаронии тиббии ихтиёрӣ, махфӣ ва пинҳонӣ бо мақсади ошкор сохтани мубталошавии шахс бо вируси норасоии масунияти одам ва ташхис дар муассисаҳои тиббӣ новобаста аз шакли моликият;
- гирифтани ахборот дар бораи натиҷаҳои азназаргузаронӣ ва тавсияҳо оид ба пешгирии сирояти вируси норасоии масунияти одам;
- мунтазам гирифтани иттилооти пурра ва босифат, аз ҷумла тавассути воситаҳои ахбори омма оид ба роҳҳои сироятёбӣ ва усулҳои пешгирии вируси норасоии масунияти одам, барномаю хизматрасониҳои мавҷудаи пешгирӣ, ҳуқуқҳои инсон вобаста бо эпидемияи вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният, инчунин муолиҷа, нигоҳубин ва дастгирии шахсони аз вируси норасоии масунияти одам сироятёфта ва мубталои бемории пайдошудаи норасоии масуният; **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**;
- баргузор намудани чорабиниҳои маърифатии оммавӣ, аз ҷумла вохӯриҳо, семинарҳо, аксияҳо ва таъсиси маҳфилҳои пешгирии вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният дар байни аҳолӣ.

Ба гурӯҳҳои махсуси аҳолӣ бо хатари бештари сироятёбӣ аз вируси норасоии масунияти одам ва гурӯҳҳои осебпазири аҳолӣ иттилооти махсус ва хизматрасониҳое, ки ба тағйирёбии рафтори таваккалӣ равона шудаанд, дода мешавад.

Бо мақсади пешгирии паҳншавии вируси норасоии масунияти одам, бемории пайдошудаи норасоии масуният ва дигар бемориҳое, ки ба воситаи хун мегузаранд, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии

Тоҷикистон **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)** якҷоя бо Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барномаи пешниҳод кардани иттилоот ва баргузор намудани корҳои маърифатиро дар муассисаҳои низомӣ ичрои ҷазои ҷиноятӣ таҳия ва татбиқ менамоянд. **(ҚҶТ №476, 31.12.08)**

Ин ҳуқуқҳо тавассути кӯмаки тахассуси тиббӣ, бунёди шабакаи кофии муассисаҳо барои пешгирӣ ва муолиҷаи беморони вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти таъмин карда мешаванд.

Моддаи 6[1]. Афзалиятнокии пешгирии вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният

Пешгирии вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният дар Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз самтҳои афзалиятнок дар фаъолияти мақомоти ҳокимияти давлатӣ ба ҳисоб меравад.

Ин амалҳо ба принсипҳои риоя намудани ҳуқуқҳои инсос асос ёфта, мувофиқи санадҳои дахлдори байналмилалии танзимкунандаи ҳуқуқҳои инсон вобаста ба сироятёбӣ аз вируси норасоии масунияти одам ва мубталои бемории пайдошудаи норасоии масуният татбиқ карда мешаванд. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Моддаи 7. Азназаргузаронии тиббӣ

Азназаргузаронии тиббӣ дар муассисаҳои давлатии тандурустӣ, инчунин дар муассисаҳои хусусии тиббӣ, ки ба онҳо бо тартиби муқарраркардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозатнома (литсензия) дода шудааст, сурат мегирад. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)** Азназаргузаронии ҳатмии тиббӣ бояд махфӣ сурат гирад. **(ҚҶТ № 476, 31.12.08)**

Азназаргузаронии тиббии ихтиёрӣ ва махфӣ ба истиснои ҳолатҳое, ки моддаи 9 Қонуни мазкур пешбинӣ кардааст, баргузор мегардад. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Дар азназаргузаронии тиббии шахс намояндаи қонунии ӯ низ ҳуқуқи иштирок кардан дорад.

Азназаргузаронии тиббии ноболиғони ба синни 16 нарасида **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)** ва шахсоне, ки ба тартиби муқарраркардаи қонун корношоям эътироф шудаанд, мумкин аст бо хоҳиш ё розигии намояндагони қонунии онҳо гузаронда шавад ва онҳо ҳуқуқ доранд ҳангоми гузарондани азназаргузаронии тиббӣ иштирок намоянд.

Натиҷаҳои азназаргузаронӣ ба шахси аз азназаргузаронӣ гузашта ё намояндаи қонунии ӯ бо тартиби муқарраркардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад.

Шахсе, ки аз азназаргузаронии тиббӣ гузаштааст, ҳуқуқ дорад дар ҳамин муассиса, инчунин дар муассисаи дигари системаи давлатии тандурустӣ новобаста аз мӯҳлати гузаштаи азназаргузаронӣ аз азназаргузаронии такрории тиббӣ қарор гирад.

Тартиби азназаргузаронии тиббӣ ба мақсади ошкор сохтани сирояти вируси норасоии масунияти одам, баҳисобгирӣ, муоинаи тиббии сироятшавӣ ба вируси норасоии масунияти одам ва муоинаи пешгирии онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Ба шахсе, ки сирояти вируси норасоии масунияти одам дар вай ошкор шудааст, дар бораи кафолатҳои давлатӣ, ҳуқуқу озодиҳо ва масъулият, ки ба зиндагӣ бо сирояти вируси норасоии масунияти одам алоқаманд аст, инчунин дар бораи хадамоти дастгирии иҷтимоию равоншиносӣ ва гурӯҳҳои кӯмаки якдигарии сирояти вируси норасоии масунияти одам ахбороти пурра дода мешавад.

Моддаи 8. Азназаргузаронии ихтиёрии тиббӣ

Барои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хориҷӣ, гурезаҳо, муҳоҷирони иҷборӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон

зиндагӣ мекунанд ё қарор доранд, азназаргузаронии тиббӣ ба тариқи ихтиёрӣ, пинҳонӣ бо хоҳиш ё розигии ҳамин шахсон гузаронда мешавад. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Моддаи 9. Азназаргузаронии ҳатмии тиббӣ

Донорҳои хун, моеъҳои биологӣ, узвҳо ва бофтаҳои бадан аз азназаргузаронии хатмии тиббро мегузаранд.

Шахсоне, ки азназаргузаронии ҳатмии тиббиро рад кардаанд, донори хун, моеъҳои биологӣ, узвҳо ва бофтаҳои бадан буда наметавонанд.

Шахсони алоҳида аз рӯи нишондодҳои эпидемиологӣ, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад, аз азназаргузаронии ҳатмии пинҳонро барои сирояти вируси норасоии масунияти одам мегузаранд.

Моддаи 10. Муоинаи тиббии шахсони сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам

Муоинаи тиббии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хориҷӣ, гурезаҳо, муҳоҷирони иҷборӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон зиндагӣ мекунанд ё қарор доранд ва мубталои вируси норасоии масунияти одам мебошанд (ҳомилони вирус ва беморон), танҳо бо мақсадҳои эпидемиологӣ ва дар асоси махфӣ дар муассисаҳои дахлдори давлатии системаи тандурустӣ гузаронда мешавад. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Маълумоти бадастовардаи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон (табиб) дар бораи вазъи саломатӣ оид ба вируси норасоии масунияти одам маълумоти махфӣ (сирри табибӣ) мебошад ва он танҳо дар асоси қарори суд ё бо дархости мақомоти тафтишотӣ дода шуда, истифодаи ин маълумот бо мақсади таъқиби ҷиноятӣ ва маъмурии шахсон манъ аст. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Моддаи 11. Риояи сирри табибӣ

Маълумот дар бораи сирояти вируси норасоии масунияти бадан ё мубталои бемории пайдошудаи норасоии масунияти шудан сирри табибӣ буда, онро Қонун ҳифз мекунад. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Боби III

Ҳуқуқ ва ҳифзи иҷтимоии шахсони сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният ва аъзои оилаҳои онҳо

Моддаи 12. Ҳуқуқҳои шахсони сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти

Шахсони сироятшудаи вируси норасоии масуниятиодам ва мубталои бемории пайдошудаи норасоии масунияти дорои чунин ҳуқуқҳоянд:

- муносибати инсондӯстонаи ҷамъият, ки паст задани шаъну эътибори инсонро истисно менамояд;
- талаб кардани махфӣ нигоҳ доштани маълумотҳо дар бораи вазъи саломатии худ, агар шароит ва хусусияти ҳаёту меҳнати онҳо хатари сирояти ин вируси норасоии масунияти одамро ба дигарон ба вуҷуд наоварад; **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**
- ҷуброни зарари моддию маънавие, ки бинобар фош кардани маълумот дар бораи ба он шахсон сироят кардани вируси норасоии масунияти одам расонида шудааст;
- фаъолияти касбӣ аз рӯи ихтисоси интихобкарда, ба истиснои кор аз рӯи ихтисосҳо ва дар вазифаҳое, ки бо рӯйхати махсус муқаррар шудаанд;
- ба ройгон гирифтани ҳамаи намудҳои кӯмаки тахассусӣ ва махсуси тиббӣ, аз ҷумла кӯмаки доруворӣ дар муассисаҳои давлатии тандурустӣ; **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

- ба ҳимоя аз табъиз (дискриминатсия), аз ҷумла ҳангоми дастрасӣ ба табобат;
- ба иштироки фаъолона дар муайян карданимақсадҳои табобат, аз ҷумла вақт ва тарзи табобат ва хотима ёфтани он; **(ҚҶТ № 476, 31.12.08)**
- ба падару модар ё намояндагони қонунии кӯдакони таваллудкардаи модарони аз вируси норасоии масунияти одам сироятёфта аз лаҳзаи таваллуд то пурра муқаррар шудани ташхиси кӯдак оид ба мавҷудияти вируси норасоии масунияти одам, бо мақсади минбаъд кам кардани хатари сироятёбӣ аз вируси норасоии масунияти одам, гирифтани ивазкунандаи шири модар. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Дар муассисаҳои муолиҷавӣ ба рад кардани қабул ва расонидани кӯмаки таъҷилӣ ба шахсони мубталои ВНММ/бемории пайдошудаи норасоии масуният роҳ дода намешавад.

Моддаи 13. Маъни маҳдудкунии ҳуқуқи шахсони сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам

Аз кор озод кардан, нагирифтан ба кор, ба истиснои кор аз рӯи ихтисос ва дар вазифаҳои муқаррарнамудаи номгӯи махсус **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**, инчунин маҳдуд намудани дигар ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шахсони сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам бо сабаби мубталои вируси норасоии масунияти одам буданашон, ҳамчунин маҳдуд кардани ҳуқуқҳои манзилӣ ва дигар ҳуқуқу манфиатҳои қонунии аъзои оилаҳои шахсони сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам роҳ дода намешавад.

Истифодаи шахсони сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам ба сифати объектҳои санҷиши тиббии воситаҳо ва усулҳои омӯзиши илмӣ ё раванди таълим манъ аст.

Табъиз (дискриминатсия) дар асоси сирояти вируси норасоии масунияти одам манъ аст.

Дар асоси сирояти воқеи ва ё эҳтимолии вируси норасоии масунияти одам содир намудани ҳама гунна ҳаракати оммавӣ бо мақсади барангехтани кинаву адоват ва паҳн намудани муносибати нафратовари шахс ва ё гурӯҳи аҳолӣ амали ғайриқонунист.

Ҳама гунна маҳдудкунии ҳуқуқ ва озодиҳои одамоне, ки мубталои вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният мебошанд, танҳо бо мақсади таъмини ҳуқуқ ва озодии шахсони дигар раво донистa мешаванд. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Моддаи 14. Кӯмаки тиббӣ ва иҷтимоию равоншиносӣ ба шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният

Кӯмаки тиббӣ ба шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният дар муассисаҳои давлатии тандурустӣ расонида мешаванд. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Ҳамаи намудҳо кӯмаки тиббӣ ба шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният дар асосҳои умумӣ, аз рӯи нишондиодҳои клиникӣ расонда мешавад.

Кӯмаки иҷтимоию равоншиносӣ ба шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният дар муассисаҳои давлатӣ ва хусусии тандурустӣ, маориф, ҳифзи иҷтимоӣ, ки иҷозатномаи (литсензияи) дахлдор доранд, дар ҳамкорӣ бо ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва намояндагони ҷомеаи мубталои вируси норасоии масунияти одам кор мекунанд, расонда мешавад. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Моддаи 14[1]. Кӯмаки тиббӣ ва чораҳои дорои хусусияти пешгирикунанда дар муассисаҳои низоми иҷрои ҷазои ҷиноятӣ

Шахсе, ки дар натиҷаи муоинаи ӯ вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният муайян шудааст, ҳангоми дар ҷойҳои аз озодӣ маҳрум ё ҳабси пешакӣ қарор доштан ҳуқуқи гирифтани кӯмаки тиббии дахлдор, машварат ва фиристода шудан ба дигар хадамоти мададрасонро дорад. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Маҳбусон ва боздоштшудагон ба ташхиси ройгони махфии сирояти вируси норасоии масунияти одам ва ба машварат дар асоси розигии огоҳона, инчунин барои гирифтани маълумот оид ба вазъи саломатиашон ҳуқуқ доранд. Маълумот оид ба вазъи саломатӣдар ҳуҷҷатҳое нигоҳ дошта мешавад, ки он танҳо барои кормандони тиб дастрас буда, фақат бо розигии худи маҳбус ва ё дар ҳолати зарурати таъмини бехатарии дигар маҳбусон ва кормандони маҳбасҳо бояд ошкор карда шавад. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Моддаи 15. Ҳифзи иҷтимоии шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти ва аъзои оилаҳои онҳо

Мақомоти идораи ҳифзи иҷтимоӣ дар ҳамкорӣ бо мақомоти идораи тандурустӣ, маориф, меҳнат ва шуғли аҳолӣ барномаҳоро оид ба дастгирии иҷтимоии шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти ва аъзои оилаҳои онҳо, аз ҷумла таъин кардан ва пардохтани нафақаю кӯмакпулиҳо, расондани кӯмаки иҷтимоию маишӣ, расондани кӯмак барои гирифтани таҳсилот, бозомузӣ ва ба кор таъминкунӣ таҳия ва татбиқ менамоянд.

Мақомоти идораи маориф, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ барномаҳои дастгирии иҷтимоии кӯдаконеро, ки дар

натиҷаи сирояти вируси норасоии масунияти одам ятим ё бе парастории волидон мондаанд, таҳия ва татбиқ мекунанд.

Ба шахсоне, ки дар натиҷаи амалиётҳои тиббии бо тартиби расмӣ иҷрошуда вируси норасоии масунияти одам сироят кардааст, таъминоти нафақавӣ ва ҳуқуқи дар навбати аввал гирифтани манзил дар сурати набудани он ё зарурати беҳсозии шароити манзилӣ бо тартиби муайянкардаи қонунгузорӣ муқаррар карда мешавад.

Барои кӯдакони то 16-сола, ки мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти мебошанд, кӯмакпулии давлатии ҳармоҳа таъин карда мешавад.

Тартиби додани кӯмакпулиҳо, ҳаҷм ва манбаи пардохти онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон якҷоя бо Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи нишондодҳои тиббӣ таълими кӯдакон ва наврасонеро, ки мубталои вируси норасоии масунияти бадан/бемории пайдошудаи норасоии масуният буда, дар муассисаҳои тандурустӣ ё шароити хона қарор доранд, аз рӯи барномаҳои махсуси мактаби таҳсилоти умумӣ ташкил менамоянд. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Моддаи 16. Ҳуқуқи волидоне, ки кӯдакони онҳо мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти мебошанд

Волидони кӯдаконе, ки мубталои вируси норасоии масунияти одам/ бемории пайдошудаи норасоии масунияти мебошанд ва шахсоне, ки онҳоро иваз менамоянд, дорои чунин ҳуқуқҳоянд:

- дар беморхонаҳо ҳамроҳи кӯдакон (то 14-сола) бошанд ва дар ин давра аз кор озод карда шуда, ба онҳо барои корношоямии муваққатӣ кӯмакпулӣ дода мешавад;

- дар ҳолати аз кор озод кардани яке аз волидон бинобар нигоҳубини кӯдаки то 16-сола нигоҳ доштани собиқаи меҳнатӣ барои пардохти кӯмакпулии корношоямии муваққатӣ ба шарте, ки то ба синни зикрёфта расидани кӯдак ба кор дохил шуда бошад;
- рафту омади ройгони яке аз волидон ё дигар намояндаи қонунии кӯдаки то 18-сола ҳангоми ба ҷои табобат бурда овардани ӯ.

Модароне, ки кӯдаки то 16-солаи мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният доранд, барои гирифтани рухсатии ҳарсола дар тобистон ё вақти дигари барояшон мувофиқ ҳуқуқ доранд. Дар сурати набудани модар ва инчунин кӯдакро тарбия кардани падар ё шахси дигар ин ҳуқуқ ба ҳамин шахсон дода мешавад.

Моддаи 17. Ҷуброни зарари расонидашуда ба шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният

Зараре, ки ба шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти дар натиҷаи нодуруст иҷро намудани вазифаҳои хизматӣ аз ҷониби кормандони тиббии муассисаҳои хизматрасонии тиббӣ расонда шудааст, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн мешавад.

Боби IV
Ҳифзи иҷтимоии кормандоне, ки дучори хатари касбии сирояти вируси норасоии масунияти одам мебошанд

Моддаи 18. Ба бемории касбӣ мансуб донистани вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният

Дар вақти иҷрои вазифаҳои хизматӣ ба сирояти вируси норасоии масунияти одам гирифтор шудани кормандони

тиббӣ, фармасевтӣ ва дигар кормандон ба гурӯҳи бемориҳои касбӣ мансуб дониста шаванд.

Моддаи 19. Ҳифзи иҷтимоии кормандоне, ки дучори хатари касбии сирояти вируси норасоии масунияти одам мебошанд.

Кормандоне, ки бо расондани кӯмаки тиббӣ ба аҳолӣ, тадқиқоти озмоишгоҳӣ ё илмӣ аз рӯи масъалаҳои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният ва истеҳсоли доруворни вирусӣ машғуланд, инчунин донорҳо, кормандони хадамоти иҷтимоӣ ва дигар шахсоне, ки баҳри расондани кӯмак ба шахсони сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният ҷалб шудаанд, аз ҳолатҳои сирояти вируси норасоии масунияти одам ва инчунин маъюб гаштан ва фавтидани онҳо аз бемории пайдошудаи норасоии масуният ҳангоми иҷрои вазифаи хизматӣ суғуртаи ҳатмии давлатӣ карда мешаванд.

Тартиби суғуртаи ҳатмии ин гурӯҳи кормандонро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Маъмурияти муассисаҳои тиббӣ, ки кормандони онҳо барои сирояти вируси норасоии масунияти одам таҳқиқоти ташхисӣ мегузаронанд, бо шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният кӯмаки тиббӣ мерасонанд, инчунин бо хун ва дигар моводи шахсони мазкур сарукор доранд, ӯҳдадоранд ин кормандонро бо воситаҳои зарурии муҳофизат таъмин намоянд ва онҳоро бо мақсади ошкор сохтани сирояти вируси норасоии масунияти одам мунтазам муоина намоянд.

Моддаи 20. Ҳуқуқи кормандони тиббии мубталои вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масуният

Кормандони тиббие, ки дар натиҷа ба таври дахлдор бинобар сидқан иҷро намудани вазифаи хизматӣ ба онҳо

вируси норасоии масунияти одам сироят кардааст ё бемории пайдошудаи норасоии муҳассили масуният шудаанд, дорои чунин ҳуқуқҳоянд:
- дар навбати аввал беҳтар кардани шароити манзилӣ бо тартиби муайянкардаи қонунгузорӣ;
- ба нафақаи имтиёзноки пиронсолӣ, дар мавриди фавтидани онҳо аз бемории пайдошудаи норасоии масунияти ба пардохт кардани нафақа дар ҳаҷми 100 фоизи музди кор ба аъзои корношоями оила ва фарзандони онҳо то расидан ба синни балоғат;
- ба рухсатии ҳарсолаи давомнокиаш на камтар аз 36 рӯзи корӣ бо истифодаи он дар тобистон ё дигар вақти барои онҳо мувофиқ;
- ба табобати ҳарсола дар муассисаҳои муолиҷавию истироҳатӣ новобаста аз тобеияти идоравии онҳо;
- ба ҷуброни зарар, ки ҳаҷм ва тартиби онро қонунгузорӣ муқаррар мекунад.

Дар сурати сироят кардани вируси норасоии масунияти одам ҳангоми иҷро ба таври дахлдор накардани вазифаи касбӣ, дар натиҷаи вайрон намудани қоидаҳо ва меъёрҳои бехатарӣ бо гуноҳи корманд, ҳуқуқи ӯро барои ҷуброни зарар қонунгузорӣ муайян менамояд.

Моддаи 21. Имтиёзҳо дар соҳаи меҳнат

Кормандони дахлдори муассисаҳои давлатии махсусгардонидашудаи низоми тандурустӣ, ки ба шахсони бо вируси норасоии масунияти одам сироятшуда ё беморони мубталои бемории пайдошудаи норасоии масуният ёрии тиббӣ ё дигар кӯмакҳо мерасонанд ва ба гузаронидани таҳқиқоти илмӣ бо истифодаи маводи сироятёфта, истеҳсоли доруҳои биологӣ барои ташхис машғул мебошанд, ҳуқуқ доранд:

- ба бароmадан ба нафақа мутобиқи рӯйхати №1-уми истеҳсолот, корҳо, ихтисосҳо, вазифаҳо ва нишондиҳандаҳои корҳои зеризаминӣ, кор дар шароити махсусан вазнини меҳнат, ки машғул будан бо онҳо ба нафақа аз рӯи синну сол бо шартҳои имтиёзнок ҳуқуқ медиҳад;
- ба иловапулии музди кор дар ҳаҷми 100-фоиз;
- ба рухсатии ҳарсолаи давомнокиаш то 56 рӯзи тақвимӣ;
- ба рӯзи кори кӯтоҳ (рӯзи кории 6 соата).

Боби V
Муқаррароти хотимавӣ

Моддаи 22. Ҳамоҳангсозӣ, мониторинг ва арзёбии самаранокии муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти

Ҳамоҳангсозии амалиёт оид ба муайян намудани афзалиятҳои муқовимат ба паҳншавии вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти, таҳияи барномаҳо ва нақшаҳои фаъолият, тайёр кардани нақшаҳои молиявӣ, амалӣ гардонидани мониторинг ва арзёбии самаранокии фаъолият дар ҳамаи зинаҳо аз ҷониби Кумитаи миллии ҳамоҳангсозӣ, ки намояндагони мақомоти ҳокимияти иҷроия ва қонунгузор, ташкилотҳои ҷамъиятӣ, ҷомеъаи шахсони сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти ва дигар муассисаю ташкилот ва корхонаҳоро дар бар гирифта, дар фаъолияти муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти дар зинаҳои дахлдор фаъолона ширкат меварзанд, анҷом дода мешавад.

Мониторинги татбиқи нақшаю барномаҳо, арзёбии самаранокии фаъолият оид ба муқовимат бо паҳншавии вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти дар дараҷаи миллӣ ва минтақавӣ аз

ҷониби гурӯҳҳои корӣ ва муассисаҳои дараҷаи дахлдор, ки комиссияи байнисоҳавии дахлдор ваколатдор намудааст, амалӣ гардонда мешавад.
Ахборот дар бораи натиҷаи мониторинги паҳншавии вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти, татбиқи нақшаю барномаҳо, инчунин арзёбии самаранокии фаъолият оид ба муқовимат бо паҳншавии вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти, аз ҷумла дар доираи шартномаҳои байналмилалӣ сари вақт дар воситаҳои ахбори омма пурра чоп карда мешавад.

Моддаи 23. Ҳамкории байнисоҳавӣ дар муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти

Ҳамаи муассисаҳои маориф ба нақшаҳои таълимӣ ва фаъолияти таълимию тарбиявӣ, масъалаҳои тарғиби тарзи ҳаёти солимро ворид намуда, ба хонандагон дар бораи роҳҳои сирояти вируси норасоии масунияти одам ва усулҳои пешгирии вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти ахбороти пурра, босифат ва дастрас медиҳанд.
Вазорату идораҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ, якҷоя бо Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барномаҳои муқовимат ба вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуниятро барои гурӯҳҳои осебпазир ва махсуси аҳолӣ бо хатари бештари сироятёбӣ аз вируси норасоии масунияти одам таҳия ва татбиқ менамоянд. **(ҚҶТ №1078, 14.03.14)**

Моддаи 24. Ҳамкории байналмилалӣ.

Ҳамкории байналмилалӣ дар муқовимат бо паҳншавии вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти, дар доираи барномаҳои дахлдори байналмилалӣ ва дигар санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла дар соҳаи мубодилаи донишҳо ва таҷрибаи андӯхта оид ба масъалаи ҳифзи ҳуқуқи инсон вобаста ба вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти, инчунин ба вуҷуд овардани механизмҳои ҳифзи ҳуқуқи инсон зимни вируси норасоии масунияти одам/бемории пайдошудаи норасоии масунияти дар сатҳи миллӣ ва байналмилалӣ амалӣ гардонида мешавад.

Моддаи 25. Масъулияти шахсони сироятшудаи вируси норасоии масунияти одам

Дидаю дониста зери хатари сироят гузоштан ё сироят кунондани шахси дигар (ё якчанд шахс) бо вируси норасоии масунияти одам аз ҷониби шахсе, ки ба сирояти вируси норасоии масунияти одам гирифтор буданашро медонад, боиси ҷавобгарии ҷиноятии муқарраркардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.
Шахси гунаҳгор инчунин зарареро, ки бинобар расонидани кӯмаки тиббӣ ва иҷтимоӣ ба шахси сироятшуда расондааст, бо тартиби муқарраркардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн мекунад.

Моддаи 26. Масъулияти кормандони тиббӣ.

Кормандони муассисаҳои тандурустӣ, ки вазифаи касбии худро хунукназарона ба ҷо овардаанд ва боиси ба шахси дигар (ё як-чанд шахс) сироят кардани вируси норасоии масунияти одам гардидааст, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 27.Масъулият барои вайрон кардани Қонуни мазкур.
Риоя накардани Қонуни мазкур боиси бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ба ҷавобгарии интизомӣ, маъмурӣ, ҷиноятӣ ва гражданӣ кашидан мегардад.

Моддаи 28. Аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи пешгирии бемории СПИД (аломати норасоии масунияти бадан)»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 1993 «Дар бораи пешгирии бемории СПИД (аломати норасоии масунияти бадан)» (Ахбори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1994, №2, моддаи 34; Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 1996, №3, моддаи 48, соли 1997, №23-24 моддаи 333) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 29. Мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур.
Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон **Эмомалӣ Раҳмон**

ш.Душанбе
14 марти соли 2014
№ 1078

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муқовимат бо вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният» бо дастгирии Барномаи муштараки СММ оид ба ВНМО/БПНМ (ЮНЭЙДС) дар Тоҷикистон таҳия карда, бо дастгирии молиявии Ташкилоти СДС дар Тоҷикистон чоп карда шудааст.